

Istraživanje i scenarij dokumentarne reportaže: Zapošljavanje Ukrajinaca u Hrvatskoj

Fulanović, Martina

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, The Faculty of Political Science / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:114:072439>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-08**

Repository / Repozitorij:

[FPSZG repository - master's thesis of students of political science and journalism / postgraduate specialist studies / dissertations](#)

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Prijediplomski studij novinarstva

Istraživanje i scenarij dokumentarne reportaže:
Zapošljavanje Ukrajinaca u Hrvatskoj

ZAVRŠNI RAD

Zagreb, 2024.

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Prijediplomski studij novinarstva

Istraživanje i scenarij dokumentarne reportaže:

Zapošljavanje Ukrajinaca u Hrvatskoj

ZAVRŠNI RAD

Mentorica: Doc. dr. sc. Petra Kovčević

Komentor: Kristian Došen, pred.

Studentica: Martina Fulanović

Zagreb, 2024.

Izjavljujem da sam završni rad „Istraživanje i scenarij dokumentarne reportaže: Zapošljavanje Ukrajinaca u Hrvatskoj“, koji sam predala na ocjenu komentoru Kristianu Došenu, napisala samostalno i da je u potpunosti riječ o mojem autorskom radu. Također, izjavljujem da dotični rad nije objavljen ni korišten u svrhe ispunjenja nastavnih obaveza na ovom ili nekom drugom učilištu, te da na temelju njega nisam stekla ECTS bodove. Nadalje, izjavljujem da sam u radu poštivala etička pravila znanstvenog i akademskog rada, a posebno članke 16-19. Etičkoga kodeksa Sveučilišta u Zagrebu.

Martina Fulanović

Sažetak

Nakon što se 22. veljače 2022. nakon duge napetosti dogodila invazija Rusije na Ukrajinu, mnoge su izbjeglice krenule na put prema sigurnosti. Od 25. veljače do 31. prosinca 2022. godine u Republiku Hrvatsku ušlo je ukupno 22.407 raseljenih osoba iz Ukrajine od kojih 11.162 žena (49,8%), 3.802 muškaraca (16,9%) i 7.443 djece (33,3%) (Hrvatska za Ukrajinu, 2024). Kako bi život u novoj sredini nastavili što je normalnije moguće, raseljene žene i muškarci traže poslove. Zapošljavanje za mnoge predstavlja težak izazov. Fokus dokumentarne reportaže „Zapošljavanje Ukrajinaca u Hrvatskoj“ upravo je aspekt pronalaska posla kod raseljenih osoba iz Ukrajine. Priča prati dvije žene: Oksanu Štofu i Jevgeniju Romanovu koje su u Hrvatskoj osim utočišta od strahota rata, svaka na svoj način, pronašle i nove poslovne puteve. Tema je obrađena kroz audiovizualnu formu kako bi se cjelokupna priča prikazala kroz naraciju, što novinara, što samih sudionika priče. Također, tu je i element slike koji pokazuje karakter i emocije glavnih protagonistica. Na samom kraju procesa izrade ovog audiovizualnog rada saznale su se informacije o poslovnom putu dviju Ukrajinke Oksane i Jevgenije, ali i njihova životna priča koja ih je iz ratom zahvaćene rodne zemlje dovela u Hrvatsku.

Ključne riječi: televizijska reportaža, istraživanje, scenarij, audiovizualno pripovijedanje, Ukrajinci u Hrvatskoj, zapošljavanje

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Istraživanje teme	1
2.1 Istraživanje sugovornika	2
3. Istraživački fokus	3
4. Kreativni pristup.....	4
4.1. Sinopsis	4
4.2. Metode istraživanja u audiovizualnom radu	5
4.3. Pristup.....	5
5. Televizijski tekst	6
6. Raprava i zaključak	9
7. Popis literature i izvora	11
8. Prilozi	12
9. Sažetak na engleskom jeziku.....	35

1. Uvod

U ovom radu predstavljen je nastanak dokumentarne priče „Zapošljavanje Ukrajinaca u Hrvatskoj“ iz perspektive novinara. Radi se o praktičnom audiovizualnom radu, dokumentarnoj reportaži. Cilj rada jest detaljno objasniti proces kreiranja reportaže „Zapošljavanje Ukrajinaca u Hrvatskoj“ koja govori o životnim pričama dvije žene, Oksane Štofe i Jevgenije Romanove koje su u Zagreb došle na samom početku rata u Ukrajini, a veže ih zajednički prijatelj Danylo Semenenko koji je 2014. godine napustio Krim nakon ruske aneksije. Također ih veže religija, specifičnije pentekostalna crkva, Crkva cjelovitog evanđelja, koja im je također pomogla pri navikavanju i smještanju u novu državu.

Poseban je fokus upravo na njihovom pronalasku poslova u potpuno novom okruženju. Iznoseći njihove priče od života u rodnoj Ukrajini sve do rata, dolaska u Hrvatsku i pronalaženja ne samo novih poslovnih priča već i prijateljstvu i zajedništvu koje su doživjele. Kroz ovaj rad bit će predstavljena struktura ove audiovizualne forme, kao i njezin nastanak sve od istraživanja teme do finalne montaže rada. Fokus ovog rada temelji se na novinarskom aspektu stvaranja televizijske dokumentarne reportaže, kojom je cilj ispitati kakvo je iskustvo pronalaska poslova kao izbjeglica; može li se pronaći posao u struci, kako se dolazi do posla, je li jezična barijera problem te postoje li organizacije i osobe koje u ovakvim slučajevima pomažu izbjeglicama iz Ukrajine ali i drugim osjetljivim skupinama u potrazi za poslom.

2. Istraživanje teme

Statistički podaci prikupljeni do studenog 2023. pokazuju da u zemljama Europske Unije u okviru mehanizma privremene zaštite više od 4,2 milijuna ljudi iz Ukrajine prima pomoć (Consilium Europa, 2024). Većina odraslih koji su ušli na prostore EU su natprosječno obrazovane žene u usporedbi s drugim skupinama izbjeglica i općom ukrajinskom populacijom, a zapošljavaju se na pozicijama niže kvalificiranih radnika (OECD, 2023). Žene izbjeglice suočavaju se sa značajnim izazovima kada traže posao u zapadnim zemljama (Ortlieb i dr, 2024). Suočavaju se s takvim izazovima na tržištu rada ne samo zbog njihovog spola, već i etničke pripadnosti i vjere (Liebig i Tronstad, 2018).

Problem kod zapošljavanja izbjeglica ne leži samo u težem pronalasku poslova, već i u rjeđem pronalasku posla u struci. Pronalaženje posla u skladu s obrazovanjem i profesionalnim kvalifikacijama vrlo je važno za raseljene osobe. Ono podupire izbjeglice da postanu

samodostatni te im omogućuje da koriste i dodatno unaprijede svoje postojeće vještine, a također podupire i lokalna gospodarstva (OECD, 2023). Izbjeglice s tercijarnim obrazovanjem u 30 % slučajeva dobivaju poslove u struci, dok u 15 % slučajeva dobivaju poslove u domeni uslužnih djelatnosti i prodaji ali i u poslovima primarnog sektora. Oni sa sekundarnom ili nižom razinom obrazovanja u 19 % slučajeva rade u prodaji i uslužnim djelatnostima dok u 18 % slučajeva rade u pogonima ili tvornicama (International Organization for Migration, 2023).

Ukrajinske izbjeglice u usporedbi s drugim skupinama izbjeglica u Europskoj Uniji imaju visoku stopu zaposlenosti u zemljama domaćinima EU-a i Norveškoj. Njihova stopa zaposlenosti seže od 11 % do više od 50 %. Dostupni podaci pokazuju da su za zapošljavanje Ukrajinskih izbjeglica manje odgovorne njihove vještine, a pri zapošljavanju im više pomažu mreže i povezanosti koje su im dostupne (Eurofond, 2024). Jezična barijera i učenje jezika najčešća je prepreka pri pronalasku posla. Izbjeglicama koje su često žene također je teže zbog djece i obiteljskih obaveza, a u rjeđim slučajevima dolazi do diskriminacije (International Organization for Migration, 2023).

Državljeni Ukrajine sa statusom stranca pod privremenom zaštitom izjednačeni su s hrvatskim državljanima u punom pristupu hrvatskom tržištu rada Odlukom Vlade RH od 7. ožujka 2022. godine (Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2022). Stranci u statusu privremene zaštite također imaju pravo na prijavu u evidenciju nezaposlenih, ali i na različite alate koji pomažu pri pronalasku posla. Ti alati uključuju radionice za aktivno traženje posla, informiranje o radnim mjestima, financiranje obrazovanja za stjecanje kompetencija potrebnih na tržištu rada, uključivanje u mjere aktivne politike zapošljavanja pa i učenje hrvatskoga jezika (Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2022). Statistički podaci o broju zaposlenih državljana Ukrajine u Hrvatskoj trenutno nisu dostupni.

2.1 Istraživanje sugovornika

Kako bi u dokumentarnoj reportaži bile zastupljene različite strane priče, a u isto vrijeme smještene u jednu tematsku jedinicu, osim istraživanja teme, prije samog snimanja reportaže odrađeno je ekstenzivno istraživanje sugovornika. Tijekom istraživanja i razgovora sa sugovornicom, saznajemo da pohađa pentekostalnu crkvu u zagrebačkom naselju Rudeš. Radi se o Crkvi cjelovitog evanđelja. Upravo ta crkva mjesto je okupljanja i zajedništva brojnih ukrajinskih izbjeglica, ali ne samo njih, već i ostalih stranaca koji su se iz jednog ili drugog razloga našli u Hrvatskoj (primjerice strani radnici iz Filipina).

Prije odlaska na lokaciju crkve, izabrana su pitanja na koje će pastor Mario Dučić i osoblje crkve moći odgovoriti, a važna su za pripremu ove reportaže. Na sastanku s pastorom dobivene su informacije o principima crkve i vjernicima koji pohađaju crkvu, no razgovaralo o ukrajinskim izbjeglicama i načinima na koje im crkva pomaže. Tu su prikupljene i informacije o drugim potencijalnim sugovornicima uz Oksanu. Nakon nekoliko dana, prisustvovalo se misnom slavlju u crkvi u kojemu su se okupili brojni Ukrajinci. Tu je prisustvovala i snimateljica koja je snimila brojne detalje prostora, ali i molitvenog slavlja u crkvi koji su kasnije iskorišteni u dokumentarnoj reportaži. Nakon završetka mise, u predvorju crkve (koje također služi kao prostor za druženje) uz pomoć pastora Dučića započeta je konverzacija s brojnim ukrajinskim izbjeglicama različitih pozadinskih priča. Svima im je bilo zajedničko to da su pobjegli od rata i da su u Hrvatskoj pronašli poslove i nove karijere. Od svih potencijalnih sugovornika, odabrana je Jevgenija Romanova, upravo zato što je žena slične dobne skupine kao Oksana, no s potpuno drugačijim poslovnim putem.

3. Istraživački fokus

Glavno istraživačko pitanje ovoga rada jest: „Kakvo je iskustvo dolaska do poslova u novoj sredini Ukrajinskim izbjeglicama u Hrvatskoj?“. Fokus rada je na istraživanju bitnog aspekta izbjeglištva od rata – pronalaska posla u novoj sredini.

Na temelju prikupljenih informacija postavljeno je pet hipoteza:

H1. *Žene izbjeglice suočavaju se s izazovima pri zapošljavanju.* Literatura navodi da se žene izbjeglice suočavaju se sa značajnim izazovima kada traže posao u zapadnim zemljama (Ortlieb i dr, 2024).

H2. *Izbjeglice se pri zapošljavanju u nekim slučajevima suočavaju s diskriminacijom.* Podaci navode da u rjeđim slučajevima dolazi do diskriminacije pri zapošljavanju izbjeglica (International Organization for Migration, 2023).

H3. *Značajnu pomoć pri zapošljavanju izbjeglicama pruža država.* Hrvatski Zavod za zapošljavanje navodi da Ukrajinskim državljanima pružaju različite alate koji pomažu pri zapošljavanju (Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2022).

H4. *Pri pronalasku posla izbjeglice sprječava jezik.* Istraživanja pokazuju da je jezična barijera i učenje jezika najčešća je prepreka pri pronalasku posla za izbjeglice (Organization for Migration, 2023).

H5. *Visokokvalificirane žene zapošljavaju se na radnim mjestima za niže kvalificirane radnike.* Podaci navode da se natprosječno obrazovane ukrajinske žene zapošljavaju se na pozicijama niže kvalificiranih radnika (OECD, 2023).

Pronalazak posla potreban je za preživljavanje, ali i za asimilaciju u novoj sredini. Najprije je potrebno istražiti kako izgleda njihov put ka pronalasku poslova. Kako bi pitanje bilo dublje razrađeno, važno je istražiti s kakvim se izazovima susreću: postoji li jezična barijera ili su se možda susreli s ljudima kojima smetaju izbjeglice.

Također je bitno istražiti dobivaju li ikakvu pomoć, a ako je odgovor da, pitanje je od koga je dobivaju i zašto. Bitan je i element prilagodbe i kako je prilagodba na život, ali i posao u Hrvatskoj izgledala. Potrebno je istražiti i kakve su poslove sugovornici radili kada u Ukrajini nije bilo rata te kako se njihov prijašnji posao preslikao na onaj koji sada rade u izbjeglištvu. U zaključku - cilj ove dokumentarne reportaže je doznati kakvo je iskustvo pronalaska posla u Hrvatskoj za Ukrajinske izbjeglice.

4. Kreativni pristup

Za obradu tematike odabran je audiovizualni rad, dokumentarna televizijska reportaža. Prikaz fenomena poput zapošljavanja izbjeglica u novoj sredini najvjernije je dočarati kroz sliku, izjave samih sugovornika i novinarskim tekstom koji se nadovezuje na sliku. Na taj će način priča biti ispričana kroz njihove vlastite riječi, ali i objašnjena kroz novinarski tekst. Emocije će biti vidljive na njihovim licima, a njihova radna mjesta bit će vidljiva iz prve ruke, a gledatelji će ih moći doživjeti kroz elemente slike i zvuka.

Naslov reportaže je „Zapošljavanje Ukrajinaca u Hrvatskoj“. Taj naziv najjednostavnije moguće objašnjava tematiku cijele dokumentarne reportaže bez da fokus okreće na neki manje bitan aspekt. Određeno vrijeme trajanja reportaže je pet minuta, što je dovoljno za vjerodostojno predstavljanje priča i zadržavanje pozornosti gledatelja.

4.1. Sinopsis

Cilj dokumentarne reportaže jest predstaviti životne priče dvije žene: Oksane Štofe i Jevgenije Romanove koje su iz Ukrajine došle netom nakon početka rata u veljači 2022. godine. Predstavljanje njihovih životnih priča najviše se fokusira na aspekt posla i zapošljavanja. Oksana je uz svoju kći na samom početku rata u Ukrajini napustila Hostomel, grad u kojemu su živjele sa suprugom i ocem, pentekostalnim pastorom koji se sada bori na bojišnici. Sličnu je priču proživjela i Jevgenija koja je također na samom početku rata uz djecu napustila Odesu.

Obije ih je spojio, ali i doveo u Hrvatsku, zajednički prijatelj Danylo Semenenko, koji je u Hrvatsku došao još 2014. godine kada je Rusija anektirala Krim. Sve ih skupa također povezuje pentekostna crkva, Crkva cjelovitog evanđelja, koja u ovoj reportaži, ali i njihovim životima igra veliku ulogu. Crkva im je pomogla pri pronalasku poslova koje trenutno rade, ali i osnovnim potrepštinama poput hrane, odjeće i mjesta za stanovanje kada su bježeći od rata stigli na sigurno mjesto u Hrvatsku.

4.2. Metode istraživanja u audiovizualnom radu

Za pripremu dokumentarne reportaže ključna je dobra priprema koja uključuje istraživanje sugovornika te pripremanje adekvatnih pitanja. Priprema također uključuje uzimanje u obzir različitih gledišta i opširno istraživanje teme (Grele, 2016). Intervjuiranjem osoba dobiva se njihova perspektiva koju prepričavaju vlastitim riječima. Nakon pripreme slijedi odlazak na mjesto snimanja gdje je važno stupiti u komunikaciju sa sugovornikom, pomažući mu da se osjeća ugodnije pred kamerom.

Intervjuiranjem sugovornica Oksane Štofe i Jevgenije Romanove na njihovim radnim mjestima nastojalo se postaviti prikladna pitanja u prikladno vrijeme kako bi razgovor tekao što glade, a sugovornice odgovarale što prirodnije i slobodnije. Također, neka dodatna pitanja i potpitanja smišljena su tijekom razgovora i na licu mjesta kako bi razgovor bio opušteniji ili kako bi se saznalo više informacija nego što sugovornik nudi. Osim intervjuiranja, snimali su se i kadrovi u kojima obje žene rade svoje poslove – Oksana u slastičarnici i Jevgenija u salonu s masažnom opremom. Takve će scene u finalnoj verziji dokumentarne reportaže doprinijeti vjerodostojnosti, ali i donijeti vizualnu zanimljivost i karakter prilogu.

Nakon završenog snimanja i preslušavanja i zapisivanja svih tonova (transkribiranje) te se u poseban dokument opisuje svaka snimljena scena (shot lista). Zatim se piše televizijski tekst – tablica u kojoj se redosljedom nabrajaju novinarski tekstovi i izjave sugovornika na lijevoj strani tablice, a na desnoj se navode kadrovi. Vrlo je važno i snimanje novinarskog teksta OFF-a - teksta koji izgovara novinar i koji se čuje dok se prikazuje slika s kojom je sinkroniziran (Medijska pismenost, 2022).

4.3. Pristup

U ovoj dokumentarnoj reportaži odlučeno je predstaviti puteve ka poslu dvije glavne protagonistice. Objе veže izbjeglištvo iz ratom zahvaćene Ukrajine. Prvo je odlučeno da će jedna od sugovornica biti Oksana Štofa koja je zaposlena u slastičarnici u Zagrebu. Nakon

razgovora s mnogim Ukrajinacima koji se na misnim slavljinama okupljaju u Crkvi cjelovitog evanđelja (koju posjećuje i Oksana) odlučeno je da će druga sugovornica biti Jevgenija Romanova, žena slične dobne skupine kao i Oksana, s potpuno drugačijim iskustvom pronalaska posla nakon izbjeglištva u Hrvatsku. U reportaži se pojavio i Danylo Semenenko, Oksaninin i Jevgenijin stari prijatelj iz Ukrajine.

Sve su scene snimljene u prirodnom okruženju aktera. Snimanja s Oksanom odrađena su na njezinom radnom mjestu u slastičarnici. Tamo su osim opuštenih razgovora snimljene i njezine interakcije s gostima slastičarne, brojanje novca, spravljanje kave i posluživanje kako bi gledateljima reportaže njezino radno mjesto bilo najbolje vizualno dočarano, a na potpuno isti način snimljene su i scene u Jevgenijinom salonu s masažnom opremom. U prvom dijelu priloga prikazana je Oksana kako radi u slastičarni. Kroz novinarski tekst koji objašnjava i pokriva sliku te prepričava priču i njezine riječi objašnjeno je kako je u Ukrajini radila u uredu kao bankarica, a u Hrvatskoj radi kao barista i konobarica u slastičarni. Tu je prepričala svoj put iz Hostomela u Zagreb te spomenula Crkvu cjelovitog evanđelja. Slikom i riječima novinara na mjestu događaja prelazi se u prostor Crkve u kojemu Danylo Semenenko uz sekvence molitve govori o pomoći koju je dobio od Crkve. Novinarskim tekstom koji objašnjava snimljene sekvence prelazi se na Jevgenijin salon za masažnu opremu. Tamo je kao i Oksana prepričala svoj put iz Odese u Zagreb, progovorila o otvaranju salona s masažnom opremom kakvoga je imala i u Ukrajini, ali i pomoći koju joj je pružila religijska zajednica Crkve cjelovitog evanđelja. Dokumentarna reportaža zaključena je sekvencama molitve iz Crkve i emotivnim trenutkom koji je za vrijeme mise pokazala Oksana. Cijeli je prilog također zaključen novinarskim tekstom koji sumira i zaključuje temu priloga. Reportaža je puna scena i sekvenci koje prikazuju aktere na vrlo prirodan način, a to pomaže i tonovima novinarskog teksta, ali i sugovornika, da djeluju i teku prirodno.

5. Televizijski tekst

LINK: [Zapošljavanje Ukrajinaca u Hrvatskoj](#)

Oksana priprema kavu	IT TON: Oksana priprema kavu OFF: Oksana je prije dvije godine radila kao bankarica u Ukrajini. Sada je konobarica u jednoj zagrebačkoj slastičarni gdje osim što
----------------------	--

<p>Oksana uči drugu Ukrajinicu kako raditi u kafiću</p> <p>Dejan Oblak – karta Gostomela</p>	<p>poslužuje kolače i kavu, uči nove zaposlenike kako raditi.</p> <p>IT TON: Oksana uči kolegicu kako raditi</p> <p>OFF: Kad je rat započeo, pobjegla je sa svojom kćerkom u Zagreb iz Gostomelija, grada blizu Kijeva.</p>
<p>POTPIS:</p> <p>Oksana Štofa</p> <p>Sekvenca slastičarnice Dolcinotti</p>	<p>TON: Odmah smo dobili smještaj i uselili se u zgradu u kojoj su nam pripremili mjesto, hranu i sve što nam je bilo potrebno, zbog čega smo bili i pomalo začuđeni jer to nismo očekivali. Došli smo u noći, odmah su nas dovezli u zgradu, ponudili hranu, bilo nam je toplo i to je za nas sve bilo poput čuda.</p>
<p>Oksana priča s mušterijama</p>	<p>OFF: Oksana je učila hrvatski jezik godinu dana. Sada joj je to od velike pomoći kad razgovara s mušterijama u slastičarni sa posebnom pričom. Radi se o projektu koji je nastao da pomogne bivšim ovisnicima, a sada pomaže i izbjeglicama da se integriraju u društvo. Da pronade posao, Oksani je pomogla Crkva cjelovitog evanđelja.</p>
<p>POTPIS:</p> <p>Oksana Štofa</p> <p>Zid s riječima u crkvi</p>	<p>TON: Crkva nam je pomagala godinu dana, čak i s plaćanjem najma prvih nekoliko mjeseci jer nam je trebao veći stan budući da nas je puno. Pomagala nam je i sa svim ostalim poput posuđa, posteljine, kao što je pomagala i puno drugih Ukrajinaca.</p>

IT TON Oksana, Ievgenija i Danylo mole i plešu u crkvi.	IT TON Oksana, Ievgenija i Danylo mole i plešu u crkvi.
STAND UP	STANDUP: Iskrenost, jedinstvo i radost. Sve je to zagrebačka Crkva cjelovitog Evanđelja pružila Ukrajincima još od prvog dana njihovog dolaska u Hrvatsku. Ukrajinci se ovdje družu i jedni drugima dijele savjete. Da se snađu, mnogima je pomogao Danylo. On je došao u Hrvatsku nakon ruske aneksije Krima.
POTPIS: Danylo Semenenko Danylo priča s ljudima u crkvi	TON: I puno hvala našem pastoru koji je bio aktivan u tom. I on je rekao koga vi imate, koga bi vi htjeli da mi tu primimo. I Evgenija, i Antonina, i još Oksana i još puno obitelji. Oni su nas kontaktirali i rekli bi mogli da oni dođu ovdje.
Ievgenija radi u salonu	OFF: Crkva je prije sedam godina pomogla Danylu, a on sad pomaže drugima. Pomogli su i Ievgeniju da se prilagodi životu u Hrvatskoj i nađe posao.
POTPIS: Ievgenija	TON: Prvo su nam iznajmili kuću i mi smo mjesec i pol živili tamo. Dva mjeseca su nam plaćali stan i hranu. Nismo imali novaca, nismo imali ništa za život. Oni tu za nas nekoliko mjeseci kupuju i odjeću i obuću i jela.
Ljudi u Ievgenijinom salonu	IT TON: salon OFF: Kad je rat započeo Ievgenija je napustila Odessu i došla u Zagreb. Ievgenija

	<p>ima dvadeset godina iskustva rada u salonu za masažu. U svom rodnom gradu imala je tri salona, a sada se bavi istim poslom u Zagrebu gdje je nakon dva mjeseca uspjela otvoriti salon.</p>
<p>POTPIS: Iefgenija</p>	<p>TON: Hvala Bogu što imam ruke i tu možeš malo ispričati, ali sve jedno jezik to je teško. Imaš puno svega što moraš ispričati i reći ljudima a nemaš dovoljno jezika. I tu je još nedovoljno.</p>
<p>DEAN KARTA (Nikolajev)</p>	<p>OFF: Prošlo ljeto, Ievgenija je posjetila svoj rodni grad Nikolajev na jugu Ukrajine. Tamo nema ni vode ni struje. Dočekala ju je zastrašujuća atmosfera</p>
<p>POTPIS: Ievgenija</p>	<p>TON: Sirene, sve to bombardiraju, kažu djeca nećemo u Ukrajinu, idemo u našu Hrvatsku, navikli smo tu, imamo dobro druženje i prijatelje.</p>
<p>Sretni Ukrajinci u crkvi Ievgenija Zamišljena Oksana</p>	<p>OFF: Dok razmišlja o svojoj obitelji, Ievgenija iščekuje dan kada će svi ponovo biti na okupu. Oksanine misli su također s njenom obitelji, a posebno sa suprugom koji je negdje u Ukrajini na ratištu.</p>

6. Raprava i zaključak

Sukladno početnim hipotezama, potvrđeno je da se visokokvalificirane žene zapošljavaju na radnim mjestima za niže kvalificirane radnike. Oksana koja je u Ukrajini radila kao bankarica, u Hrvatskoj se nije uspjela zaposliti u svojoj struci. Također, potvrđena je hipoteza da je pri

pronalasku posla jezik čest problem. I Oksana i Jevgenija susrele su se s jezičnim barijerama. No, hipoteze o diskriminaciji, izazovima pri zapošljavanju i državnoj pomoći na kraju nisu potvrđene. Glavne protagonistice ove dokumentarne reportaže nisu se susrele s diskriminacijom i izazovima pri zapošljavanju. Također, državna pomoć nije im bila od velikog značaja pri učenju jezika ili pronalaska posla, već im je u tim elementima privikavanja na novu sredinu i pronalaska posla asistirala Crkva cjelovitog evanđelja.

U samom početku je bilo planirano predstaviti zapošljavanje Ukrajinaca u Hrvatskoj kroz Oksaninu priču te priču još jedne osobe. No, ono što nije bilo planirano jest jedan od glavnih segmenata dovršene dokumentarne reportaže – Crkva cjelovitog evanđelja. U početku je ideja bila napraviti klasičan TV prilog, izjave Oksane Štofe o njezinom zaposlenju, izjava njezine voditeljice u slastičarni i izjava vlasnika spomenute slastičarnice.

Sve se promijenilo kod saznanja koliko je Ukrajincima pomogla Crkva cjelovitog evanđelja, ne samo u materijalnom, već i u duhovnom smislu. Voditeljica slastičarnice u početku je imala gripu, a kada je ozdravila odlučila je da ipak ne želi stati pred kamere. Vlasnik slastičarnice Kristijan Cinotti nije bio dostupan za snimanja. Izjava pastora Maria Dučića snimljena je u prostorima Crkve, a kasnije je kroz razgovor s mentorima odlučeno da će biti izbačena iz samoga priloga jer tematski izgleda doista nasumično odabrana i nespretna. Problem je također bio u pastorovom sjedećem položaju u fotelji, koji nije bio snimljen u skladu s pravilima kadriranja. Priča se na kraju okrenula na poslovne puteve dviju žena u izbjeglištvu, ali i emocije i zajedništvo koje u društvu brojnih drugih Ukrajinaca doživljavaju u Crkvi cjelovitog evanđelja.

Iz istraživanja o ovoj temi naučeno je kako novinarski pristupiti s maksimalnom obazrivošću prema sugovornicima koji se nalaze u osjetljivoj skupini ljudi. Također je naučeno postaviti prava pitanja osobama koje su unatoč dobrom raspoloženju, šture u svojim odgovorima (Oksana). Također je naučeno da kod uzimanja izjava od stranaca, u ovom slučaju izbjeglica, prevoditelj može uvelike pomoći sugovorniku koji daje šture odgovore da se raspriča i emotivno otvori.

Ono što je na početku trebala biti sterilna priča o zapošljavanju, tijekom snimanja se pretvorilo u toplu priču koja, osim što se fokusira na element zapošljavanja izbjeglica iz Ukrajine, prikazuje ljubav i podršku koju vjernici ove crkve pokazuju jedni prema drugima.

U reportaži je primijenjeno i govorenje slike, način na koji sadržaj u ovom, ali i bilo kojem prilogu najlakše povezuje. Iako zvuči jako logički, često je zanemareno. (Primjerice slika je

natpis „molitva je spas“ a novinar (narator) govori; „Neki su svoj spas pronašli...“). Mentori su također demonstrirali kako napraviti odlične *standupove* – dijelove priloga kroz koje novinar u kadru na mjestu događaja objašnjava situaciju - koji su na kraju i uvršteni u dokumentarnu reportažu. Naime, novinar koji objašnjava situaciju na licu mjesta nikako ne smije biti statičan, već kroz dobro isplanirane i koordinirane pokrete u prostoru daje na dinamičnosti i zanimljivosti. Jedan aspekt koji je mentor također istaknuo bio je uključivanje emocija. Registriranjem i primjećivanjem emocija sugovornika te njihovim isticanjem dolazi do manje sterilnog priloga i uključivanja emocija gledatelja.

Također su istaknuta znanja povezivanja sa sugovornikom i do sitnih detalja neprestanog istraživanja sugovornika i njihovih priča koje će biti predstavljene u dokumentarnoj reportaži.

7. Popis literature i izvora

Cce.hr (2024) „Ukrajina“ <https://cce.hr/hr/category/novosti/ukrajina/> pristupljeno 11. siječnja 2024.

Consilium Europa (2024) Izbjeglice iz Ukrajine u EU-u <https://www.consilium.europa.eu/hr/infographics/ukraine-refugees-eu/> Pristupljeno 17. kolovoza 2024. godine

Eurofound (2024), *Social impact of migration: Addressing the challenges of receiving and integrating Ukrainian refugees* Luksemburg: Publications Office of the European Union

Grele, Ronald (2016) Što je „dobar“ intervju? *Pro tempore* (10)11: 17-21

Hrvatska za Ukrajinu (2022) Vijesti u brojkama <https://hrvatskazaukrajinu.gov.hr/> Pristupljeno 17. kolovoza 2024. godine

Hrvatski zavod za zapošljavanje (2022) „Državljeni Ukrajine“ <https://www.hzz.hr/usluge/drzavljeni-ukrajine/> pristupljeno 03. rujna 2024.

International Organization for Migration (2023) DTM Ukraine Response — Regional Quarterly Overview — Access to Labour Markets and Employment in Europe for Refugees from Ukraine

<https://dtm.iom.int/reports/ukraine-response-regional-quarterly-overview-access-labour-markets-and-employment-europe> Pristupljeno 20. kolovoza 2024. godine

Liebig, Thomas i Tronstad, Kristian Rose (2018) *Triple Disadvantage? A First Overview of the Integration of Refugee Woman* Pariz: OECD Social, Employment and Migration Working Papers

Medijska.hr „Specifičnosti televizijskog novinarstva“ <https://www.medijskapismenost.hr/specificnosti-televizijskog-novinarstva/> pristupljeno 03. rujna 2024.

Miss7.24sata.hr „kolaci-slasticarnice-dolcinotti-oduzimaju-dah-no-ne-tako-kao-plemenita-prica-zbog-koje-je-otvorena“ <https://miss7.24sata.hr/lifestyle/kolaci-slasticarnice-dolcinotti-oduzimaju-dah-no-ne-tako-kao-plemenita-prica-zbog-koje-je-otvorena-44986> pristupljeno 11. siječnja 2024.

Organisation for Economic Co-operation and Development (2023) What we know about the skills and early labour market outcomes of refugees from Ukraine https://www.oecd.org/en/publications/what-we-know-about-the-skills-and-early-labour-market-outcomes-of-refugees-from-ukraine_c7e694aa-en/full-report.html Pristupljeno 17. kolovoza 2024. godine

Ortlieb, Renate i ostali (2024) Employment outcomes of refugee women and men: multiple gender gaps and the importance of high-skill jobs. *Journal of Ethnic and Migration Studies* 49(12): 1-22

Retocentar.hr „O nama“ <https://www.retocentar.hr/o-nama/> pristupljeno 11. siječnja 2024.

8. Prilozi

Treatment

PRIPREMA SNIMANJA – Zapošljavanje Ukrajinaca u Hrvatskoj

Autori, podjela zadataka unutar grupe:

Martina Fulanović – novinarka

Ela Hamzić – snimateljica

NASLOV PRILOGA: Zapošljavanje Ukrajinaca u Hrvatskoj

TERMINI I MJESTA SNIMANJA:

- Crkva cjelovitog evanđelja, Zagrebačka 227 (Konzum)
- Slastičarnica Dolcinotti, Trg Žrtava Fašizma 14, 10000, Zagreb
- Nuga Best House, Prve poljanice 6, 10000, Zagreb

Termini – po dogovoru sa sugovornicima

FOKUS

U slastičarnici Dolcinotti zaposlene su brojne osjetljive skupine a u zapošljavanju uključuju i izbjeglice iz Ukrajine. Iza cijele organizacije zapošljavanja krije se i Crkva cjelovitog evanđelja koja Ukrajinacima pomaže u osnovnim potrepštinama poput hrane i smještaja ali i organiziranja brojnih drugih aktivnosti. Pomoć pri zapošljavanju od velikog je značaja u životima Ukrajinskih izbjeglica koji se prilagođavaju na život u Hrvatskoj.

GLAVNE TEZE PRILOGA

- Slastičarna Dolcinotti u vlasništvu Mazars Grupe Hrvatska i Kristijana Cinottija otvorena je krajem 2022. godine na Trgu Žrtava Fašizma, stvorena je u suradnji s RETO centrom
- Slastičarnica je otvorena sa ciljem pomaganja majkama koje se bore s ovisnošću
- Kroz zapošljavanje u Dolcinottiju, majkama koje se bore s ovisnošću nudi se prilika za novi početak
- RETO centar je kršćanska udruga koja se bavi rehabilitacijom od ovisnosti
- RETO centar šticećenicima omogućuje i zapošljavanje. Imaju trgovinu antikvitetima koje restauriraju muški šticećenici i second hand kojim se bave ženske šticećenice

- Slastičarna Dolcinotti zapošljava različite ranjive skupine. Osim što u proizvodnji rade žene koje su bile ovisnice, pod vodstvom „pastry šefice“ u slastičarnici rade osobe s invaliditetom, osobe koje su doživjele zlostavljanje te izbjeglice iz Ukrajine
- U pomoći Ukrajincima sudjeluje u Crkva cjelovitog evanđelja koja je u veljači 2022. godine u svoje obitelji primila preko sedamdeset Ukrajinskih izbjeglica
- Prve izbjeglice koje su zbrinuli bili su članovi obitelji ukrajinskih prijatelja u Hrvatskoj koji su i sami 2014. izbjegli s anektiranog Krima i našli svoj mir u Hrvatskoj a većina današnjih izbjeglica stigla je samo s putnom torbom ili ruksakom na leđima, bez novca čak i za osnovne životne potrebe.
- Zahvaljujući potpori saveza crkva iz Sjedinjenih Američkih Država i donacijama, Crkva je zakupila kuću i smjestila više od dvadeset pet izbjeglica u Zagrebu.
- Osim osnovnih potrepština, Crkva nudi druge sadržaje kako bi posebice djeci olakšali emotivni teret rata. Organiziraju obiteljske izlete, posjete igraonicama, muzejima, zoološkom vrtu i drugim sportskim i kulturnim sadržajima
- Članovi crkve pomažu izbjeglicama u reguliranju njihovih izbjegličkih statusa i prava te pomažu pri nastavku školovanja i učenju jezika

LIKOVNI I SUGOVORNICI

Oksana, Jevgenija, Pastor Mario Dučić, slastičarna Dolcinotti – voditelj (ima gripu, dogovor kad ozdravi)

SEKVENCE I SITUACIJE (PLANOVI)

Sekvenca 1 - slastičarna

- Total – Džamija

- Srednji – ljudi hodaju oko džamije

- polutotal – prolazi tramvaj

- srednji – Dolcinotti slastičarna

- Detalj – natpis slastičarne

Sekvenca 2 – kolač

- krupni – kolač stoji

- detalj – šlag na kolaču

- blizu – ruka uzima kolač

Sekvenca 3 – Oksana pravi kavu

- srednji – Oksana pored aparata za kavu

- blizu – Oksana drži šalicu u rukama

- detalj – espresso curi

- srednji – Oksana izlijeva mlijeko

Sekvenca 4 – slastičarna – sve iz iste pozicije i isti plan

- Krupni – jedenje kolača

- *montirati kao da „kolač nestaje s tanjura“

- *nekoliko rezova tako da svaki put u kadru bude sve manje kolač

Sekvenca 5 – Crkva cjelovitog evanđelja iz vana

- Total – zgrada Crkve

- Krupni – natpis „Crkva cjelovitog evanđelja“

- Polutotal – zgrada Crkve

Sekvenca 6 – novinarka dolazi u crkvu

- Srednji – novinarka hoda pored kamere

- Srednji – novinarka hoda od kamere, vide se leđa, ide prema vratima

- Blizu – novinarka stisne kvaku – bočno

- Detalj - kvaka

- Blizu – novinarka je ušla i zatvara vrata za sobom

Sekvenca 7 - Crkva cjelovitog evanđelja

- Polutotal – prostor Crkve

- Detalj – natpis crkve

- Detalj – sakralni elementi u crkvi

Sekvenca 8 - Crkva cjelovitog evanđelja - bogoslužje

- Polutotal – ljudi se skupljaju u crkvi

- Srednji – ljudi sjedaju na stolce

- Blizu – pastor vodi bogoslužje

- Detalj – pastоровe ruke

- Blizu – ljudi gledaju i slušaju pastora

- Krupni – netko moli

- Detalj – ruke u poziciji molitve

Sekvenca 9 - Crkva cjelovitog evanđelja – „Bez izlike“ događaj za mlade – na tim događajima

mladi igraju igre, sviraju, pjevaju, ali na starnici ne piše konkretno što će se sutra događati

- Polutotal – mladi se okupjaju

- Blizu – pričaju

- Krupni – netko sluša

- Polutotal – svi se družu

Sekvenca 10 – salon Nuga Best House - plakat

- krupni – plakat sa zida

- detalj – dio natpisa na plakatu

- blizu – dio slike na plakatu

Sekvenca 11 - salon Nuga Best House – masažni stol

- polutotal – masažni stol

- detalj – dio masažnog stola koji služi za noge

- blizu – masažni stol iz drugog kuta

Sekvenca 12 - salon Nuga Best House – osoba se masira

- srednji – masažni stroj za stopala

- krupni – osoba stavlja noge na masažni stroj

- detalj – masažni stroj u pokretu

Sekvenca 13 - salon Nuga Best House – ulje za njegu na stolu

- srednji – ulje za njegu na stolu

- detalj – detalj s bočice

- krupni – ruka uzima bočicu

PITANJA

Oksana

1. Kada ste došli u Hrvatsku?
2. Gdje ste živjeli prije dolaska u Hrvatsku?
3. Koji ste posao radili dok ste živjeli u Ukrajini?
4. Koliko teško je bilo prilagoditi se na život i rad u Hrvatskoj?
5. Na koji ste način pronašli ovaj posao?
6. Na koje sve načine ostali Ukrajinci pronalaze poslove u Hrvatskoj?
7. Koji je za Vas bio najveći izazov kod pronalaska posla u Hrvatskoj?
8. Postoje li razlike u kulturi rada između Hrvatske i Ukrajine?

9. Kakve su razlike u plaćama?
10. Na što Vam se bilo najteže prilagoditi na poslu?
11. Jako dobro govorite Hrvatski jezik, je li ga bilo izazovno naučiti?
12. Kako je izgledao Vaš proces učenja jezika?
13. Jeste li ikada doživjeli diskriminaciju na poslu zbog toga što ste Ukrajinka?

Jevgenija

1. Kada ste došli u Hrvatsku?
 2. Gdje ste živjeli prije dolaska u Hrvatsku?
 3. Koji ste posao radili dok ste živjeli u Ukrajini?
 4. Kada ste otvorili svoj salon?
 5. Čime se vaš salon bavi?
 6. S obzirom na birokraciju, je li bilo teško otvoriti salon?
 7. Koliko teško je bilo prilagoditi se na život i rad u Hrvatskoj?
 8. Koji je za Vas bio najveći izazov kod otvaranja salona u Hrvatskoj?
 9. Postoje li razlike u kulturi rada između Hrvatske i Ukrajine?
 10. Kakvi su klijenti u Hrvatskoj a kakvi u Ukrajini?
 11. Kakve su razlike u plaćama kod rada u salonu ovdje i u Ukrajini?
 12. Na što Vam se bilo najteže prilagoditi kod otvaranja salona?
 13. Jako dobro govorite Hrvatski jezik, je li ga bilo izazovno naučiti?
 14. Kako je izgledao Vaš proces učenja jezika?
 15. Jeste li ikada doživjeli diskriminaciju na poslu zbog toga što ste Ukrajinka?
- (U slučaju da u razgovoru saznamo nove informacije, pitat ćemo detaljnije o tome)

Pastor Mario Dučić

1. Koje poslove Ukrajinci najčešće traže u Hrvatskoj?
2. Koje poslove Ukrajinci najčešće dobiju i rade?
3. Postoje li određene branše koje zapošljavaju više Ukrajinaca od drugih?
4. Zašto ste se odlučili na pomaganje Ukrajincima?
5. Na koji način pronalazite poslove za Ukrajinke izbjeglice?
6. Je li uopće moguće da Ukrajinac pronađe posao u Hrvatskoj bez pomoći treće osobe?
7. Crkva cjelovitog Evanđelja Ukrajincima nudi i učenje jezika, na koji način im to pomaže pri zapošljavanju?
8. S obzirom na velik broj stranih radnika u Hrvatskoj koji ne govore Hrvatski, koliko je bitno da Ukrajinci u potrazi za poslovima nauče i jezik?
9. S kojim se izazovima Ukrajinci najčešće suočavaju kod zapošljavanja u Hrvatskoj?
10. Koje su karakteristike najpoželjnije kod zapošljavanja?
11. Jesu li neki gradovi i regije povoljniji za zapošljavanje Ukrajinaca?
12. Imaju li Ukrajinci probleme s radnim dozvolama?
13. Koji biste savjet dali Ukrajincima u potrazi za poslovima u Hrvatskoj?

Voditeljica slastičarne

1. Kako je slastičarnica počela sa svojim poslovanjem?
2. Zašto ste se odlučili za zapošljavanje osjetljivih skupina?
3. Na koji način pripremate zaposlenice na rad? Jesu li to zaposlenice s prethodnim znanjima o radu u slastičarni?
4. Imate li neku pozitivnu priču bivših ili sadašnjih zaposlenika?
5. Koji su budući ciljevi ove slastičarne?
6. Zašto ste se odlučili zaposliti baš Oksanu?

7. Kako se Oksana uklopila u kolektivu?
8. Što o Ukrajinskim radnicima misle klijenti?
9. Jeste li na neki način prilagodili radno mjesto zaposlenicima iz Ukrajine?
10. Postoji li kulturološka ili jezična barijera između klijenata i zaposlenika iz Ukrajine?

Kolegica iz slastičarne

1. Kako je raditi s Oksanom?
2. Postoje li kulturološke razlike među zaposlenicima različitih rasa i kultura?
3. Na koji način kupci reagiraju na raznolike zaposlenice?

ORGANIZACIJA SNIMANJA

Odobreno snimanje s Oksanom, Kristianom Cinottijem (Mazars Hrvatska), Crkvom cjelovitog evanđelja.

Shot lista

Snimanje 1.

KADAR	PLAN	OPIS
0000	BLIZU	Svirači sviraju na misi
0001	BLIZU	Ljudi na misi
0002	KRUPNI	Žena moli
0003	SREDNJI	Ljudi mole i plešu na misi
0004	BLIZU	Ljudi mole i plešu na misi
0005	BLIZU	Ljudi mole i plešu na misi
0006	BLIZU	Ljudi mole i plešu na misi
0007	DETALJ	Ruka

0008	SREDNJI	Ljudi mole i plešu na misi
0009	BLIZU	Žena moli
0010	BLIZU	Žena svira
0011	SREDNJI	Natpisi u crkvi
0012	BLIZU	Slike u crkvi
0013	DETALJ	Natpis na slici
0014	DETALJ	Natpis na slici
0015	DETALJ	Natpis na slici
0016	DETALJ	Natpis na zidu
0017	DETALJ	Natpis na zidu
0018	DETALJ	Natpis na zidu
0019	SREDNJI	Citat na zidu
0020	DETALJ	Citat na zidu
0021	DETALJ	Citat na zidu
0022	DETALJ	Svijeća gori
0023	DETALJ	Svijeća gori
0024	KRUPNI	Svijeća gori
0025	KRUPNI	Citat na zidu
0026	DETALJ	Natpis na zidu
0027	DETALJ	Natpis na zidu
0028	SREDNJI	Natpis na zidu

0029	POLUTOTAL	Unutrašnjost Crkve
0030	KRUPNI	Lampa svijetli
0031	KRUPNI	Lampa svijetli
0032	KRUPNI	Lampa svijetli
0033	SREDNJI	Polica s knjigama
0034	SREDNJI	Polica s knjigama
0035	SREDNJI	Polica s knjigama
0036	KRUPNI	Polica s knjigama
0037	DETALJ	Natpis knjige
0038	DETALJ	Natpis knjige
0039	KRUPNI	Martina uzima knjigu s police
0040	KRUPNI	Martina uzima knjigu s police
0041	KRUPNI	Martina uzima knjigu s police
0042	KRUPNI	Martina uzima knjigu s police
0043	KRUPNI	Martina uzima knjigu s police
0044	KRUPNI	Martina uzima knjigu s police
0045	BLIZU	Martina čita knjigu s kauča

Snimanje 2.

KADAR	PLAN	OPIS
-------	------	------

0000	BLIZU	*IZJAVA OKSANA*
0001	SREDNJI	Slastičarna Dolcinotti
0002	KRUPNI	Ukras s lampicama
0003	KRUPNI	Ukras s lampicama
0004	BLIZU	Kolači
0005	DETALJ	Kolači
0006	DETALJ	Kolači
0007	KRUPNI	Kolači
0008	DETALJ	Kolači
0009	DETALJ	Kolači
0010	KRUPNI	Kolači
0011	DETALJ	Kolači
0012	KRUPNI	Kolači
0013	BLIZU	Kolači
0014	KRUPNI	Kolači
0015	SREDNJI	Konobarica poslužuje
0016	DETALJ	Kolači
0017	SREDNJI	Slastičarna Dolcinotti
0018	KRUPNI	Pranje suđa
0019	BLIZU	Poruka na zidu
0020	KRUPNI	Biljka

0021	DETALJ	Natpis Dolcinotti
0022	KRUPNI	Staklenka s keksima
0023	KRUPNI	Staklenka s keksima
0024	KRUPNI	Staklenka s keksima
0025	POLTOTAL	Slastičarna Dolcinotti
0026	KRUPNI	Lampice
0027	KRUPNI	Lampice
0028	BLIZU	Cjenik
0029	DETALJ	Cjenik
0030	KRUPNI	*timelapse* jedenje kolača
0031	KRUPNI	*timelapse* jedenje kolača
0032	DETALJ	Jedenje kolača
0033	DETALJ	Jedenje kolača
0034	DETALJ	Jedenje kolača
0035	DETALJ	Jedenje kolača
0036	DETALJ	Jedenje kolača
0037	DETALJ	Jedenje kolača
0038	KRUPNI	*timelapse* jedenje kolača
0039	BLIZU	Slike na zidu
0040	SREDNJI	Ljudi u kafću
0041	BLIZU	Sat

0042	POLUTOTAL	Ljudi u kafću
0043	SREDNJI	Ljudi u kafću
0044	KRUPNI	Natpis na slici
0045	SREDNJI	Oksana iz šanka

Snimanje 3.

KADAR	PLAN	OPIS
0000	SREDNJI	Žena drži predavanje
0001	BLIZU	Žena drži predavanje
0002	BLIZU	Posjetitelj sluša predavanje
0003	KRUPNI	Posjetitelj masira noge na uređaju
0004	KRUPNI	Posjetitelj masira noge na uređaju
0005	SREDNJI	Žena drži predavanje
0006	BLIZU	Posjetiteljice koriste uređaj za masažu
0007	SREDNJI	Žena drži predavanje
0008	KRUPNI	Posjetiteljice koriste uređaj za masažu
0009	BLIZU	Posjetiteljica koristi uređaj za masažu
0010	KRUPNI	Uređaj za masažu na posjetiteljici
0011	BLIZU	Posjetiteljice slušaju predavanje
0012	*loš kadar*	*ništa*

0013	BLIZU	Pas od vlasnice
0014	KRUPNI	Posjetitelj sluša predavanje
0015	KRUPNI	Kostur kralježnice
0016	BLIZU	Vlasnica salona dijeli nešto posjetiteljima
0017	KRUPNI	Kostur kralježnice
0018	BLIZU	Vlasnica salona dijeli nešto posjetiteljima
0019	BLIZU	Kostur kralježnice
0020	BLIZU	Kostur kralježnice
0021	BLIZU	Kostur kralježnice
0022	DETALJ	Kostur kralježnice
0023	DETALJ	Ruke pritišću gumb na stroju za masiranje
0024	BLIZU	Pas od vlasnice
0025	BLIZU	Slike mušterija na zidu
0026	KRUPNI	Jedna slika mušterije na zidu
0027	KRUPNI	Jedna slika mušterije na zidu
0028	KRUPNI	Jedna slika mušterije na zidu
0029	KRUPNI	Jedna slika mušterije na zidu
0030	SREDNJI	Ljudi leže na strojevima za masažu
0031	SREDNJI	Ljudi međusobno razgovaraju
0032	BLIZU	Upravljač za stroj za masažu
0033	KRUPNI	Upravljač za stroj za masažu u nečijim rukama

0034	BLIZU	Ljudi se druže
0035	BLIZU	Ljudi se druže
0036	SREDNJI	Ljudi na masažnim ležajevima
0037	BLIZU	Vlasnica razgovara s mušterijom
0038	SREDNJI	Vlasnica prolazi salonom
0039	BLIZU	Vlasnica sjeda za uredski stol
0040	KRUPNI	Lice vlasnice dok nešto radi
0041	BLIZU	Vlasnica za stolom razgovara s mušterijom

Snimanje 4.

KADAR	PLAN	OPIS
0000	BLIZU	*IZJAVA*
0001	BLIZU	*IZJAVA*
0002	BLIZU	Oksana se druži s ljudima u crkvi
0003	BLIZU	Ljudi u crkvi se druže
0004	BLIZU	Oksana se druži s ljudima u crkvi
0005	KRUPNI	Oksana priča s prijateljicom
0006	SREDNJI	Ljudi u crkvi sjede oko stola i druže se
0007	SREDNJI	Danilo razgovara s nekim
0008	BLIZU	Danilo razgovara s nekim

0009	BLIZU	Danilo razgovara s nekim
0010	BLIZU	Oksana priča s prijateljicom
0011	BLIZU	Jevgenija pere suđe
0012	SREDNJI	Ljudi ulaze u crkvu na misu
0013	BLIZU	Pastor nešto radi za kompjuterom
0014	BLIZU	Ljudi pjevaju na misi
0015	POLUTOTAL	Ljudi pjevaju na misi
0016	BLIZU	Gitarist svira
0017	BLIZU	Jevgenija moli i pjeva
0018	BLIZU	Jevgenija moli i pjeva
0019	BLIZU	Oksana moli I pjeva
0020	BLIZU	Pjevačice plešu
0021	BLIZU	Pjevačice pjevaju
0022	BLIZU	Pjevačica pjeva, a iz nje se na platnu prikazuje tekst pjesme
0023	KRUPNI	Pjevačica pjeva

Snimanje 5.

KADAR	PLAN	OPIS
0000	BLIZU	Oksana broji novce iza šanka

0001	BLIZU	*bočno Oksana broji novce iza šanka
0002	KRUPNI	Oksana broji novce iza šanka - njene ruke kako prebrojavaju novčаницe
0003	BLIZU	Oksanino lice dok broji novce
0004	KRUPNI	Oksana vadi novce iz novčanika
0005	KRUPNI	Oksanino lice dok broji novce
0006	KRUPNI	Kovanice na stolu
0007	KRUPNI	Oksana broji kovanice na stolu
0008	KRUPNI	Natpis dolcinotti
0009	KRUPNI	Natpis dolcinotti
0010	KRUPNI	Posjetitelica razgledava vitrinu s kolačima
0011	BLIZU	Priča na zidu o slastičarnici Dolcinotti - tilt
0012	BLIZU	Vitrina s kolačima
0013	KRUPNI	Oksanino lice dok radi
0014	KRUPNI	Oksana i kolegica iza šanka
0015	BLIZU	Oksana stavlja natpis s ponudom na šank
0016	BLIZU	Žena iza šanka razgovara s mušterijom
0017	BLIZU	*IZJAVA OKSANA*
0018	BLIZU	*IZJAVA OKSANA*
0019	BLIZU	Martina postavlja pitanje
0020	BLIZU	Martina postavlja pitanje

0021	BLIZU	Martina postavlja pitanje
0022	BLIZU	Martina postavlja pitanje
0023	BLIZU	Martina postavlja pitanje
0024	BLIZU	Oksana pere suđe
0025	KRUPNI	Oksana pere suđe
0026	KRUPNI	Oksana pere suđe
0027	BLIZU	Oksana stavlja kolač u vitrinu
0028	BLIZU	Oksana posprema suđe

Snimanje 6.

KADAR	PLAN	OPIS
0001	BLIZU	Oksana podučava kolegicu
0002	BLIZU	Oksana podučava kolegicu
0003	BLIZU	Oksana podučava kolegicu
0004	KRUPNI	Oksana podučava kolegicu
0005	BLIZU	Oksana pokazuje kako raditi na aparatu za kavu
0006	KRUPNI	Oksanine ruke pokazuju aparat za kavu
0007	BLIZU	Oksana pokazuje kako čistiti vitrinu s kolačima
0008	BLIZU	Oksana pokazuje kako čistiti vitrinu s kolačima
0009	BLIZU	Oksana I kolegica iza vitrine za kolače

0010	*ništa*	*ništa*
0011	BLIZU	Vitrina sa sladoledom
0012	BLIZU	Oksana podučava kolegicu
0013	BLIZU	Vrećice kave na kojima piše dolcinotti
0014	BLIZU	Natpis dolcinotti a u pozadini Oksana podučava kolegicu
0015	BLIZU	Oksana podučava kolegicu
0016	SREDNJI	Oksana podučava kolegicu
0017	KRUPNI	Kolač
0018	BLIZU	Oksana podučava kolegicu
0019	BLIZU	Oksana podučava kolegicu
0020	SREDNJI	Oksana podučava kolegicu
0021	BLIZU	Oksana podučava kolegicu
0022	BLIZU	Oksana podučava kolegicu
0023	BLIZU	Oksana pokazuje popis obaveza
0024	*ništa*	*ništa*
0025	SREDNJI	Oksana i dvije kolegice iza šanka
0026	BLIZU	Oksanina kolegica pita pitanje
0027	KRUPNI	Tipke na aparatu za kavu
0028	BLIZU	Oksana i kolegica kod aparata za kavu
0029	KRUPNI	Kolegica sluša Oksanu

0030	KRUPNI	Oksana objašnjava kolegici
0031	SREDNJI	Kolegica i Oksana pospremaju čisto posuđe
0032	*ništa*	*ništa*
0033	KRUPNI	Pospremanje posuđa
0034	BLIZU	Aparat za toplu čokoladu se okreće
0035	BLIZU	Aparat za toplu čokoladu se okreće
0036	SREDNJI	Ljudi u kafiću razgovaraju

Snimanje 7.

KADAR	PLAN	OPIS
0001	BLIZU	Oksana na misi
0002	SREDNJI	Pjevači pjevaju
0003	SREDNJI	Pjevači pjevaju
0004	KRUPNI	Oksana pjeva
0005	BLIZU	Oksana pjeva
0006	KRUPNI	Ruke plješću
0007	BLIZU	Oksana pjeva I pleše
0008	POLUTOTAL	Ljudi plješću na misi
0009	BLIZU	Gitarist svira
0010	KRUPNI	Sviranje gitare

0011	KRUPNI	Sviranje gitare
0012	KRUPNI	Oksana pjeva
0013	BLIZU	Oksana pleše
0014	BLIZU	Oksana pjeva
0015	KRUPNI	Oksanine ruke u zraku
0016	BLIZU	Oksana pjeva
0017	KRUPNI	Oksanine ruke u zraku
0018	KRUPNI	Oksana plješće
0019	KRUPNI	Oksana moli
0020	BLIZU	Ljudi slušaju misu
0021	SREDNJI	Ljudi pjevaju na misi
0022	SREDNJI	Ljudi pjevaju na misi
0023	SREDNJI	Ljudi pjevaju na misi
0024	KRUPNI	Oksanino lice dok pjeva
0025	KRUPNI	Oksanino lice dok pjeva
0026	KRUPNI	Oksanino lice dok pjeva
0027	KRUPNI	Oksanino lice dok pjeva
0028	KRUPNI	Oksana moli
0029	BLIZU	Oksana I drugi ljudi na misi
0030	BLIZU	Oksana I drugi ljudi na misi
0031	KRUPNI	Oksanino lice dok pjeva

0032	KRUPNI	Oksana pjeva
0033	SREDNJI	Ljudi plešu I pjevaju na misi
0034	KRUPNI	Oksana pjeva
0035	KRUPNI	Oksanine ruke u zraku
0036	KRUPNI	Oksanine ruke u zraku
0037	BLIZU	Oksana pleše, u pozadini se vide svirači
0038	BLIZU	Oksana pleše, u pozadini se vide svirači
0039	POLUTOTAL	Ljudi plešu i pjevaju na misi
0040	BLIZU	Ljudi plešu i pjevaju na misi
0041	BLIZU	Ljudi plešu i pjevaju na misi
0042	BLIZU	Ljudi plešu i pjevaju na misi

Snimanje 8.

KADAR	PLAN	OPIS
0001	BLIZU	Danilo pješće
0002	SREDNJI	Ljudi na misi plješću
0003	POLUTOTAL	Ljudi na misi plešu
0004	BLIZU	Danilo na misi
0005	SREDNJI	Tekst pjesme na platnu
0006	BLIZU	Danilo pjeva

0007	KRUPNI	Danilove ruke
0008	KRUPNI	Danilove ruke
0009	BLIZU	Ljudi na misi
0010	BLIZU	Danilo moli
0011	BLIZU	*bočno Danilo moli
0012	BLIZU	Šjevači pjevaju
0013	KRUPNI	Danilovo lice
0014	BLIZU	Danilo pjeva
0015	BLIZU	*s leđa Danilo pleše

9. Sažetak na engleskom jeziku

Abstract

After Russia's invasion of Ukraine took place on February 22, 2022 after a long period of tension, many refugees began their journey to safety. From February 25 to December 31, 2022, a total of 22,407 displaced persons from Ukraine entered the Republic of Croatia, of which 11,162 (49.8%) were women, 3,802 (16.9%) were men, and 7,443 (33.3%) were children. (Croatia for Ukraine, 2024). In order to continue life in the new environment as normally as possible, displaced women and men are looking for jobs. Employment is a difficult challenge for many. The focus of the documentary report "Employment of Ukrainians in Croatia" is precisely the aspect of finding a job for displaced persons from Ukraine. The story follows two women: Oksana Štof and Jevgenija Romanova, who in Croatia, in addition to being a refuge from the horrors of war, each in their own way, found new business opportunities. The topic is handled through audiovisual form in order to present the entire story through narration, both by a journalist and by the participants of the story themselves. Also, there is an element of the image that best shows the character and emotions of the main characters and shows what the audiovisual work wants to show, such as the workplaces of the main characters and how they perform the tasks they talk about in the selected tones. At the very end of the process of creating

this audiovisual work, you will learn information about the business journey of two Ukrainian women, Oksana and Yevgenija, as well as their life story that brought them from their war-torn homeland to Croatia.

Keywords: television reportage, research, reportage script, audiovisual storytelling, video, Ukrainians in Croatia, employment